

„Vadon lakók“ között

Szépvízér. Az ember e név hallatára égbenyúló bükkösben, csörgedező vízér mellé képzelet magát. A fák közt félénk őzek legelésznek, s megriadva iramodnak el a legkisebb neszre. Ilyen volt a Szép-vízér még tavaly is. Ma viszont már keresni kell a csörgedező kristálytisztá ért, az égbenyúló fákat. Homokhegyek nőnek mindenfelé, autók, dömperek, kotrók és dózerek dübörögnek. Por és por mindenütt. Behatol az ember szemébe, ropog a foga alatt. A nagy hőségtől a félmeztelen lebarnult testek verejtékben fürödnek, s rájuk ragad a por.

Az Oroszlányi Szénbányák Vállalat szépvízéri külfejtésén járunk. A Szénbányászati Földkotró Vállalat termeli ki és továbbítja innen a magas kalóriaértékű szenet Oroszlányba, ahonnan eljut a fogyasztókhoz.

Vágó Istvánnal, az üzemvezető helyettesével járjuk a külfejtést. A Szépvízért medencébe gyűjtik. Tiszta vize most agyagosan sárga, zavaros. Dömpér tölti körülötte a partot, utána a medret mélyítik ki. A megbolygatott kis ér több irányból fut ide. A mederben szivattyú lóg, az autók, dömperek mosásához emeli a vizet. A naptól, szélről cserzett arcú Papp József a szivattyú kezelője.

— Kellemtlen a nagy meleg — mondja —, de a sár méginkább az. Esős időben ugyanis kerékagyig süllyednek a kocsik itt az agyagban.

A külfejtésen három műszakban folyik a szén feltárása, illetve a fedőréteg eltávolítása, a szenet pedig két műszakban termelik. Jelenleg már 21 000 tonna a hozzáférhető szénvagyonunk. A negyedik negyedévben annyira előrehaladt a „letakarítás“, hogy áttérhetnek a három műszakos szenelésre. Ekkor napi 120 vagonat adnak majd.

Két nagy cseh daru markolja a szénről a földet. 12 000 köbmétert távolítanak el egyenként. Márkolódarujuk alatt állandóan sorakóznak az autók. Ezek terhükkel az előzőleg kibányászott területet töltik fel.

A szénbányászati vállalat előző külfejtésén 137 dolgozó irányította a 700 méteres gumiszalagot. Szépvízérien már 1300 folyóméter szalagra volt szükség, s 82 főt alkalmaztak mellette. A kedvezőtlen talajon azonban a kigyózó szalag átszerelése sok nehézséget

okozott. A földkotró vállalat dolgozói ezért újítottak. Megszüntették a gumiszalaggal való szállítást, és fenékürítésű ZIL tehergépkocsikkal helyettesítették azt. Így 50 munkást mindjárt máshová lehetett beosztani. A széntárolóhoz most percenként érkeznek az autók, bunkerba döntik a szenet, ahonnan kaparó juttatja gumiszalagra, s onnan a tárolóba. Zsolyómi Lászlóné, pusztavámi fiatalasszony áll a gépek kapcsolótáblájánál és szorgalmasan jegyzi a beérkezett kocsik mennyiségét. Az újítással körülbelül 4 forinttal lett olcsóbb a szén tonnájának szállítása.

A külfejtésen több mint 400 ember dolgozik, közülük 250-en itt is laknak. Az erdőben nyaralótelephez hasonló kis tábor épült. Fából, téglából készült munkásszállók állnak egymás mellett, körülöttük virágágyások bizonyítják az itt élők szépségszeretetét. Rövidesen befejeződik a fürdő és az étterem építése is. A modern fürdőben zuhanyozók

várják a verejtékben fürdőket. A vizet másfél kilométerről, gravitációs úton vezetik ide. A munkások a bányásznapi tett felajánlásukban vállalták, hogy telepükre bekötő utat építenek. A vállalat vezetősége sportfelszerelést is rendelt. Labdarúgó és tekepályát építenek, sőt vízmedence építését is tervezik.

Szépvízér messze fekszik Oroszlánybányától, s Pusztavámtól is. A tábor lakói hetenként egyszer autón mennek be a városba, de sok közülük csak akkor mozdul ki a „vadonból“, amikor hazamegy. Ezért jogos az a kívánságuk, hogy a táborukban levő kis élelmiszerboltot jobban szereljék fel. Itt a gyümölcs, a paprika, paradicsom szezonja és a boltban mégsem vásárolhatnak belőlük. Kevés a hűsítő ital is.

A szépvízéri külfejtés teljesíti a tervét, magas fűtőértékű szenével javítja az egész Oroszlányi Szénbányák Vállalat széntermelésének minőségét.